

Tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæring

Selbu kommune

Prosjektplan forvaltningsrevisjon

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Kontrollutvalget har formulert følgende formål med forvaltningsrevisjonen:

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å undersøke om Selbu kommune har system som ivaretar kommunens plikt til å sørge for at elever med særlige behov får et tilpasset opplæringstilbud, og om vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring fattes og følges opp i tråd med gjeldende regelverk.

PROBLEMSTILLINGER

- Har Selbu kommune system som ivaretar tilpasset opplæring etter opplæringsloven?
- Oppfyller Selbu kommune lovkravene til saksbehandling ved vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 250 timer

Rapport til sekretær: 15.02.2027

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Marie Husøy Sæther

marie.saether@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 90174229

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Selbu kommune bestilte den 11. november 2025, sak 45/25, en forvaltningsrevisjon innenfor oppvekstområdet. Bestillingen er gjort med utgangspunkt i Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028, der oppvekst, og skolemiljø og barn med særlige behov er prioritert område.

Formålet med revisjonen (se kapittel 1) er gjengitt fra kontrollutvalgets bestilling.

Kontrollutvalget ønsket også at revisjonen skulle vurdere følgende problemstillinger, og en beskrivelse av situasjonen for grunnskolen i Selbu:

- a) Får elever i skolen undervisning som er tilpasset deres evner og forutsetninger? Her ønskes det en vurdering av hvordan kommunen arbeider med tilpasset opplæring og spesialpedagogisk støtte.
- b) Er saksbehandlingen ved vedtak om individuelt tilpasset opplæring i tråd med kravene i forvaltningsloven og opplæringsloven? Revisjonen skal undersøke om kommunen følger lovpålagte krav til saksbehandling, inkludert dokumentasjon, medvirkning og vurdering av behov.
- c) Har kommunen systemer for å følge opp at vedtak faktisk gjennomføres i praksis? Det skal vurderes om kommunen har rutiner og kontrollmekanismer som sikrer at vedtak om spesialundervisning blir iverksatt og evaluert.

2.2 Om temaet

Kommunen har ansvar for grunnskoleopplæring for alle bosatt i kommunen, og skal sikre at opplæringen følger nasjonale lover og retningslinjer (opplæringsloven § 28-1, og forarbeider til opplæringsloven¹). Kommunen skal sørge for at alle elever får et opplæringstilbud som oppfyller kravene i opplæringsloven.

Bestemmelsene om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging er samlet i opplæringslovens kapittel 11. Kommunen skal sikre at alle elever får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen, uavhengig av forutsetninger (§ 11-1), og skolen skal følge med på elevenes utvikling og fange opp dersom utbyttet ikke er tilstrekkelig (§ 11-2), for eksempel

¹ § 28-1 Kommune <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/lov-om-grunnskoleopplaringa-og-den-vidaregaande-opplaringa-opplaringslova/sjuande-del--forskjellige-reglar/kapittel-28-ansvaret-til-kommunen-og-fylkeskommunen/-28-1-kommunen-sitt-juridiske-og-okonomiske-ansvar/n-sitt-juridiske-og-okonomiske-ansvar-udir.no>

gjennom kartleggingsprøver. Kommunen skal sørge for rask og egnet intensiv opplæring for elever på 1.–4. trinn som står i fare for ikke å nå forventet progresjon i lesing, skriving eller regning (§ 11-3).

Elever som kan ha behov for individuelt tilrettelagt opplæring, skal henvises til Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) for sakkyndig vurdering. PPT skal ta stilling til om eleven trenger individuelt tilpasset opplæring, og kommunen kan kun avvike fra den sakkyndige vurderingen dersom eleven kan få tilfredsstillende utbytte av opplæringen på annen måte. Eventuelle avvik fra den sakkyndige vurderingen skal begrunnes i vedtaket (§ 11-7). Vedtak om individuell tilrettelegging i grunnskolen er enkeltvedtak, og skal følge reglene for saksbehandling i forvaltningsloven og opplæringsloven (Udir, veileder²).

Skolen skal utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP) for elever med vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring (§ 11-10). Kommunen skal sikre tilstrekkelig kvalifisert personale for å gjennomføre individuelt tilrettelagt opplæring (§ 11-9).

Undervisningspersonell må oppfylle kompetansekrav både for lærerstilling og i relevante fag (§ 11-9).

I opplæringsloven er det fastsatt krav til hva den sakkyndige vurderingen (§ 11-8) og elevens IOP (§ 11-10) skal inneholde. Det skal gjøres en årlig, skriftlig evaluering av elevens utbytte av den individuelt tilrettede opplæringen. Evalueringen skal være opp imot målene i elevens IOP (§ 11-11).

2.3 Kommunens organisering

Kommunens tjenester er organisert i fem områder, som består av enheter og virksomheter. Oppvekst er et av disse områdene, med grunnskolene i Selbu som egne enheter. Leder for oppvekst er del av kommunedirektørens strategiske ledergruppe.

Selbu kommune har to barneskoler og en ungdomsskole, Bell skole (1.-7. trinn), Selbustrand skole (1.-7. trinn), og Selbu ungdomsskole (8.-10. trinn). I tillegg kjøper Selbu kommune skoleplass i Trondheim kommune for elever bosatt i området Draksten.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) er kommunens rådgivende og sakkyndige instans for individuelt tilpasset opplæring. Selbu kommune deltar i et vertskommunesamarbeid om PP-Tjeneste i Værnesregionen, med Stjørdal som vertskommune.

² Utdanningsdirektoratet veileder om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging.

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

1. Har Selbu kommune system som ivaretar tilpasset opplæring etter opplæringsloven?
2. Oppfyller Selbu kommune lovkravene til saksbehandling ved vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring?

Presisering

Revisor vurderer at de foreslåtte problemstillingene svarer ut hovedmomentene i kontrollutvalgets bestilling punkt a)-c). Punkt a) spør om kommunens system for tilpasset opplæring. Dette svares ut i problemstilling 1. Videre er begrepet spesialpedagogisk støtte nevnt i punkt a). Dette kan skje både gjennom tilpasset opplæring i skolen (problestilling 1), og individuell tilrettelegging for de som ikke får tilstrekkelig utbytte av opplæringen (problestilling 2).³ Bestillingens punkt b) svares ut i problemstilling 2. Punkt c) svares også ut i problemstilling 2, med visse avgrensinger (se under).

Avgrensinger

Revisjonen vil undersøke hvordan kommunen ivaretar bestemmelser i opplæringsloven om tilpasset opplæring (§ 11-1) og individuelt tilrettelagt opplæring (kapittel 11). Vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring er enkeltvedtak og skal følge forvaltningslovens bestemmelser. Lover og forskrifter som ikke er relevant for disse temaene, er utelatt.

Revisjonen vil undersøke kommunens system for tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæring i grunnskolen. Dette omfatter ikke barnehage eller voksenopplæring. Forvaltningsrevisjonen er begrenset til kommunale skoler og elever som Selbu kommune har ansvar for opplæring til. Elevenes individuelle læringsutbytte, trivsel eller læringsmiljø vil heller ikke bli undersøkt som en del av revisjonen.

Av aktualitetshensyn vil revisjonen fokusere på kommunens arbeid de siste årene og ikke vurdere fremtidige eller tidligere utviklingstrekk. Ny opplæringslov trådte i kraft august 2023, og har andre krav til kommunens ansvar og plikter innen individuelt tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning) enn den tidligere opplæringsloven. Gjennomgang av vedtak

³ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/spesialpedagogikk/tilrettelegging-for-barn-og-elever-med-behov-for-ekstra-stotte/>

om individuelt tilrettelagt opplæring vil derfor omfatte saker som kan vurderes etter ny opplæringslov.

Kontrollutvalgets formål med forvaltningsrevisjonen omfatter en undersøkelse av hvordan vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring blir fulgt opp, og bestillingens punkt c) spør om kommunen har system for å følge opp at vedtak gjennomføres i praksis. Revisor vil svare ut dette ved å undersøke kommunens praksis for årlig evaluering av elevens utbytte av den individuelt tilrettelagte opplæringen jf. opplæringsloven § 11-11. Dette vil ikke innebære en vurdering av det faglige innholdet i den individuelt tilrettelagte opplæringen, eller enkeltelevers læringsutbytte.

Forvaltningsrevisjonen vil inneholde noe beskrivelser av hovedtrekkene innen oppvekstområdet i Selbu og grunnskolene, men ikke en egen beskrivende problemstilling.

3.2 Sentrale kilder til revisjonskriterier

En forvaltningsrevisjon bygger på innsamling og vurdering av data opp mot revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav eller normer som vi vurderer kommunens praksis opp mot. Kriteriene er hentet eller utledet fra autoritative kilder, slik som lover, forskrifter, kommunens egne føringer eller anerkjent faglitteratur. De mest sentrale kildene til revisjonskriterier i denne forvaltningsrevisjonen er:

- Opplæringsloven
- Forvaltningsloven
- Veileder om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging, Udir (2025)
- Læreplanverket

3.3 Metoder for innsamling av data

Vi vil i hovedsak benytte tre metoder for datainnsamling i denne revisjonen: Gjennomgang av styrende dokumenter, intervju og saksgjennomgang. Gjennomgang av kommunens planer, rutiner og retningslinjer er egnet til å få innsikt i systemet og de formelle rammene rundt kommunens arbeid med tilpasset og individuelt tilrettelagt opplæring. Intervju med relevante aktører, som skoleledelse, kontaktlærere og PPT kan belyse kommunens praksis. Saksgjennomgang vil være grunnlag for å vurdere om saksbehandling og vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring er i tråd med relevante lovkrav.

Dette er tre ulike metoder som på ulikt vis kan belyse kommunens system, rutiner og praksis. Metodene har hver sine styrker og svakheter, men utfyller hverandre slik at det totale datagrunnlaget blir relevant og tilstrekkelig til å konkludere på problemstillingene.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Marie Husøy Sæther
Prosjektmedarbeider	Anna Ølnes
Kvalitetssikrer	Cathrine Berg-Mortensen
Kvalitetssikrer	Johannes Nestvold

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	11.11.2025
Prosjektplan til sekretær	17.04.2026
Oppstartsmøte	Innen august 2026
Datainnsamling ferdig	Innen januar 2027
Rapport til uttalelse	27.01.2027
Rapport til sekretær	15.02.2027

Trondheim/14.04.2026

Marie Husøy Sæther

Oppdragsansvarlig revisor

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

RvRevisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no